

end naar man faar en Dreng med en Undervisning og en anden med en anden. I sidste Fald vil Skolen komme til at spille megen Tid, og man skader de enkelte Disciples Udvikling. De, der have gaaet i en lærd Skole, ville vist kjende det, ville vide, hvilke Vanskeligheder der er tilstede for Alle, der komme ind paa et senere Punkt. De første Klasser kan det maasse i mange Henseender være heldigt at nedlægge, allerede af den Grund, at det er for tidligt at tage Børnene fra Hjemmet, naar de skulle ind i disse Klasser; men for de senere Klassers Bedkommende vil det frembyde meget store Vanskeligheder for Drengene at have modtaget Undervisning paa en ganske anden Maade, naar de pludselig skulle begynde at gaa i en lærd Skole. Det Samme ser man ofte, naar de omslyttes fra en lærd Skole til en anden; hele Aar kunne gaa spildte af deres Liv paa den Maade, og deres Undervisning lider ialfald stor Forstyrrelse derved. Man siger ikke, at det er godt for Drengene, at de have det besværligt, thi efter det Princip skulde man jo gjøre Alt besværligt i Livet; i almindelige Forhold er dette jo kun en slet Paradox. Men det er ikke blot dette, man vil bryde ned; man vil ikke blot ophæve nogle af de svagere Skoler, men ogsaa fuldstændig ophæve Realundervisningen i Aarhus og Sorø; man har, mærkelig nok, saaledes hertil valgt de to bedste Realskoler her i Landet. Jeg har idetmindste tidligere hørt, at Aarhus Realskoles Undervisning var meget vidt dreven, overordentlig udviklet, og det er nu ogsaa bekjendt, at det har været Tilfældet med Hensyn til Sorø for flere Aar siden, naaget enhver Realskole, der er forbunden med en lærd Skole, lider ved at modtage netop nogle af de mindst begavede Drengene fra den lærde Undervisning. At Sorø Realskole regnes til de bedste i hele Landet skyldes vel for en stor Del en enkelt Mand, der senere har faaet Plads ved Universitetet, Professor Johnstrup; men der er dog en hel Del Lærere, der efterhaanden have søgt ned til

Sorø og taget Del i Realundervisningen, og efter hvad der mig mig sagt, maa Sorø Skole nu endogsaa nærmest betragtes som Realskole. Der er et stort Antal Disciple i Realskolen og et forholdsvis kun ringe Antal i Latinsskolen. Og saa er det ikke Latinsskolen, man vil høre, men Realskolen. Den bedste Maade, at sætte det Nordiske ind, som ogsaa maasse vilde gjøre det lettere at faa Ministeren og det andet Thing med sig, var uden Tvivl at indskrænke sig til at tillade en saadan Examen ved Universitetet eller at indføre det ved den kjøbenhavnske Skole, Metropolitansskolen, hvor det kunde gjøres med forholdsvis Letthed. Men istedet derfor vælger man de to bedste Realskoler i hele Landet og vil fuldstændig tilintetgjøre dem for at danne nordiske Skoler. Jeg kan huske, at jeg før har hørt fremhæve i denne Sal om bestaaende Instituter, om Indretninger, der havde udviklet sig i Tidens Løb, at det i Virkeligheden maatte betragtes som en Slags opsparet Kapital. Det koster, altid noget Besvær, noget Arbejde og Omkostninger at indrette. Noget fra Nytt af, og det er altsaa virkelig et økonomisk Tab uden nogen Grund at nedbryde slige Indretninger for saa at opføre noget Nytt i Stedet. Enhver af os, der kjender til økonomiske Forhold, der har haft med Giendomme eller Sligt at gjøre, veed, hvad enhver Forandring koster, og nu foreslaar man her, fordi man ifjor har faaet denne nordiske Ide — som kan have sin Berettigelse til en vis Grad, sin Fremtid — strax at ødelægge de bedste Realskoler i Landet, samtidig med at man indrømmer og er nødsaget til at indrømme Ministeren, at denne Realundervisning dog, tillige bør udvikles videre; altsaa for at faa sin nordiske Indlingside gennemført, tager man de to bedste Skoler og kaster dem bort. Saa er der ogsaa selve Examinere. At henlægge denne til Universitetet er dette ikke Tilbageffridt i Retning af Centralisation, i Retning af at samle under Et istedetfor, hvad vi ellers søge at udvikle, Frihed og Selvstændighed hos de lokale Instituter? Man har